

Vähittäiskaupan määrävuosiselvitys 2012

Elintarvikkeet ja juomat vähittäiskaupan suurin tuoteryhmä 2012

Elintarvikkeet ja juomat olivat selvästi vähittäiskaupan myynnin suurin tuoteryhmä vuonna 2012. Sen osuus vähittäiskaupan liikevaihdosta oli yli 35 prosenttia. Toiseksi suurin ryhmä oli vaatteiden, farmaseuttisten ja lääkinnällisten tuotteiden, hygieniavalmisteiden, kukkien ja muiden kasvien, lemmikkieläinten ja lemmikkieläinten ruoan vähittäiskauppa. Niiden osuus vähittäiskaupan liikevaihdosta oli yli 21 prosenttia. Kolmantena olivat moottoriajoneuvojen polttoaineen ja muualle luokittelemattomien uusien tavaroiden vähittäiskaupan palvelut yli 16 prosentin osuudella.

Kuva 1. Vähittäiskaupan liikevaihdot CPA-luokittain vuonna 2012

Taulukko 1. Liikevaihdon osuus CPA-luokittain vähittäiskaupassa 2012

CPA-luokka	CPA-nimike	Liikevaihto milj. euroa	Osuus vk:sta %	Osuus lv:sta %
47001	Hedelmien, vihannesten, lihan, kalan, leipomo- ja meijerituotteiden sekä munien vähittäiskauppa	8177,5	21,3	
470011	Tuoreiden hedelmien, marjojen ja vihannesten vähittäiskauppa	1133,7		
470012	Jalostettujen hedelmien ja vihannesten vähittäiskauppa	190,4		
470013	Lihan vähittäiskauppa	1158,9		
470014	Lihatuotteiden vähittäiskauppa	980,0		
470015	Kalan, äyriäisten ja nilviäisten vähittäiskauppa	515,1		
470016	Leipomotuotteiden vähittäiskauppa	1078,1		
470017	Makeisten vähittäiskauppa	802,0		
470018	Meijerituotteiden vähittäiskauppa	2206,3		
470019	Munien vähittäiskauppa	113,0		
47002	Muiden elintarvikkeiden, juomien ja tupakan vähittäiskauppa	5497,6	14,3	
470025	Alkoholijuomien vähittäiskauppa	2292,9		
470026	Muiden juomien vähittäiskauppa	734,6		
470027	Tupakkatuotteiden vähittäiskauppa	871,1		
47003	Tieto- ja viestintäteknisten laitteiden vähittäiskauppa	1011,3	2,6	
47004	Rakennusmateriaalien ja rautakauppa-tavaroiden vähittäiskauppa	3014,8	7,8	
47005	Kotitaloustavaroiden vähittäiskauppa	4272,5	11,1	
470051	Tekstiilien vähittäiskauppa	543,5		
470054	Sähköllä toimivien kodinkoneiden vähittäiskauppa	1461,3		
47006	Kulttuuri- ja virkistystavaroiden vähittäiskauppa	1904,3	5,0	
47007	Vaatteiden, farmaseuttisten ja lääkinnällisten tuotteiden, hygienia-valmisteiden, kukkien ja muiden kasvien, lemmikkieläinten ja lemmikkieläinten ruoan vähittäiskauppa	8096,2	21,1	
470071	Vaatteiden vähittäiskauppa	2815,1		
470072	Jalkineiden vähittäiskauppa	618,3		
470073	Nahkatavaroiden ja matkatarvikkeiden vähittäiskauppa	109,1		
470074	Lääkkeiden ja muiden farmaseuttisten valmisteiden vähittäiskauppa	1987,9		
470075	Lääkinnällisten ja ortopedisten valmisteiden vähittäiskauppa	229,5		
470076	Kosmeettisten ja hygieniavalmisteiden vähittäiskauppa	1294,6		
47008	Moottoriajoneuvojen polttoaineen ja muualle luokittelemattomien uusien tavaroiden vähittäiskauppa	6479,1		
470081	Moottoriajoneuvojen polttoaineen vähittäiskauppa	1902,9	16,8	
47	VÄHITTÄISKAUPPA YHTEENSÄ	38453,4	100	99,2
45	Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa ja korjauspalvelut lukuun ottamatta CPA- luokkia 45.2 (Moottoriajoneuvojen huolto- ja korjauspalvelut) ja 45.4 (Moottoripyörien sekä niiden osien ja varusteiden kauppa, korjaus- ja huoltopalvelut)	150,1		0,4
453	Moottoriajoneuvojen osien ja varusteiden kauppa	88,4		
46	Tukkukaupan palvelut (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukkukauppa)	160,3		0,4
	LIIKEVAIHTO YHTEENSÄ	38763,8		100

Sisällys

Laatuseloste: Vähittäiskaupan määrävuosiselvityksen laatuseloste.....	4
---	---

Laatuseloste: Vähittäiskaupan määrävuosiselvityksen laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Vähittäiskaupan määrävuosiselvityksen laatiminen perustuu EU:n rakennetilastoja koskevaan asetukseen (295/2008). Vähittäiskaupan selvitys toteutetaan määrävuosittain yrityksille suunnattuna kyselynä, jossa ovat mukana kaikki vähittäiskaupan toimialat. Selvityksessä kerätään tietoja liikevaihdosta luokiteltuna noin 30 tuoteryhmään.

Kyselyssä käytetty liikevaihdon käsite on tilinpäätöksen mukainen. Liikevaihto kaupan osto- ja myyntitoiminnasta on yrityksen omissa nimissään ja omaan lukuunsa ostamien ja sellaisinaan tai kaupan yrityksille tyypillisellä tavalla pakkaamina ja merkitsemänä jälleenmyymien tavaroiden myynti. Myynti kattaa sekä vähittäismyynnin että tukkumyynnin. Vähittäismyynnillä tarkoitetaan jälleenmyyntiä kotitalouksille tai pieniä määriä kuluttaville yksiköille ja tukkukaupalla jälleenmyyntiä muille kauppiaille tai ammattimaisille käyttäjille. Tiedot ilmoitetaan arvonlisäverottomina.

Ostot sisältävät kaikkien tilikauden aikana jälleenmyytäviksi ja kauppatoiminnassa käytettäviksi ostettujen tavaroiden ja palvelujen arvon, lukuun ottamatta pääomahyödykkeitä. Niihin luetaan (1) materiaalit, jotka käytetään myytyihin tavaroihin sellaisinaan (raaka-aineet, välituotteet, tuotekomponentin), (2) tuotantoon liittyvät oheismateriaalit kuten pakkaus-, huolto- ja korjausmateriaalit sekä toimistotarvikkeet, (3) vesi ja energia, (4) pientyökalujen ja laitteiden aktivoimattomat ostot sekä (5) palvelut, esim. lakiasia- ja kirjanpito- palvelut, vakuutusmaksut, mainoskulut, vuokrat sekä patentti- ja käyttöoikeusmaksut, jos niitä ei ole aktivoitu. Ostoihin ei sisällytetä arvonlisäveroa.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Vähittäiskaupan määrävuosiselvityksen tiedot on kerätty otantatutkimuksena suoraan yrityksiltä. Yritykset toimittivat tiedot kyselyyn joko internetlomakkeella tai paperilomakkeella.

Kyselyn perusjoukon muodostivat Suomessa toimivat toimialaluokituksen TOL 2008 2-numerotasolle 47 kuuluvat vähittäiskauppaa harjoittavat yritykset. Toimiala 47 sisältää erikoistumattomissa ja erikoistuneissa myymälöissä harjoitettavan vähittäiskaupan, käytettyjen tavaroiden vähittäiskaupan, postimyyntin, torikaupan sekä henkilökohtaisten esineiden ja kotitalouksesineiden korjauksen. Moottoriajoneuvojen myynti ja korjaus eivät kuulu tälle toimialalle.

Otoksen poiminnassa käytettiin kehikkona yritysrekisteriä. Otanta-asetelmana oli ositettu yksinkertainen satunnaisotanta. Ositteet muodostettiin yrityksen toimialan ja liikevaihdon suuruusluokan mukaan. Poimintakehikosta rajattiin pois yritykset, jotka olivat liikevaihdoltaan erittäin pieniä. Allokointi eli otoskokojen määrittäminen eri ositteisiin tehtiin siten, että suurista kokoluokista poimittiin ositteen kokoon nähden selvästi enemmän yrityksiä kuin pienistä kokoluokista. Kaikki yritykset, joiden liikevaihto oli yli 20 miljoonaa euroa, sisällytettiin otokseen. Otoksen koko oli noin 2200 yritystä.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Kyselyn vastausaste oli noin 73 prosenttia. Ylipeitoksi (toiminta loppunut, vapautettu tiedustelusta väärän toimialan vuoksi) luettiin noin prosentti otokseen kuuluneista yrityksistä. Aineistossa esiintyy myös hieman alipeittoa: otos piti poimia tilastovuoteen nähden niin varhaisessa vaiheessa, että osa uusista (toimintansa aloittaneista) yrityksistä jäi kyselyn ulkopuolelle. Aineiston editointivaiheessa jouduttiin hylkäämään vastauksia, joissa suurin osa yrityksen liikevaihdosta tuli muusta kuin vähittäiskaupasta.

Korotuskertoimien laskennassa asetelmapainoja korjattiin aluksi huomioimalla ylipeitto ja kato ositteissa. Lopulliset korotuskertoimet muodostettiin niin, että aineistosta lasketut yrityslukumäärät saatiin vastaamaan perusjoukon yrityslukumääriä toimialaluokituksen 4-numerotasolla. Ostojen ja tuoteryhmittäisten liikevaihtojen estimoinnissa reunajakaumana käytettiin perusjoukon toimialoittaisia liikevaihtosummia. Myymälöiden lukumäärät estimoitiin käyttäen reunajakaumana toimialoittaisia toimipaikkalukumääriä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Vähittäiskaupan määrävuosiselvityksiä tehdään viiden vuoden välein. Ensimmäinen selvitys tehtiin vuoden 2002 tiedoista ja viimeisin julkaisu käsittelee vuoden 2012 tietoja.

EU:n rakennetilastoja koskevan asetuksen (295/2008) mukaan vähittäiskaupan määrävuosiselvityksen tietojen tulee valmistua enintään puolentoista vuoden viiveellä tilastovuoden päättymisestä. Tiedot ovat julkaistaessa lopullisia, eivätkä enää muutu. Mittausjaksona on periaatteessa koko tilastovuosi tammikuusta joulukuuhun, mutta yritysten antamat tiedot koskevat tilastovuoden aikana päättynyttä tilikautta.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Vähittäiskaupan määrävuosiselvityksen tiedoista laaditaan lehdistötiedote. Tiedot on julkaistu internetissä Tilastokeskuksen sivuilla ja toimitettiin Eurostattiin.

Lisätietoja saa sähköpostiosoitteesta globalisaatio.tilastot@tilastokeskus.fi

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Vähittäiskaupan lisäksi tuoteryhmittäisiä liikevaihtotietoja tuotetaan määrävuosiselvityksinä myös tukkukaupasta ja autokaupasta. Tilaston liikevaihto- ja ostotietoja voidaan vertailla rakennetilaston tietoihin, mutta vain summatasolla. Vähittäiskaupan määrävuosiselvitys on osa rakennetilastoja, ja sen muuttujat on määritelty yhdenmukaisesti muiden rakennetilastojen kanssa.

Vähittäiskaupan määrävuosiselvitykset vuosilta 2007 ja 2012 ovat keskenään osin vertailukelpoisia. Vuoden 2007 tilastossa on käytetty toimialaluokitusta TOL 2002 kun taas vuoden 2012 tilastossa TOL 2008 ja liikevaihdon jaotteluissa vastaavasti vuosien 2002 ja 2008 CPA-luokituksia, jotka ovat Euroopan Unionin tuoteluokituksia (Statistical Classification of Products by Activity 2002, 2008).

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Kaupan määrävuosiselvitys on osa rakennetilastoja, joten muuttujat on määritelty yhdenmukaisesti.

8. Dokumentointi

Kerätyt alkuperäiset tiedot arkistoidaan pysyvästi.

Lisätietoja

Marjatta Tenhunen 09 1734 2927
Vastaava tilastojohtaja:
Hannele Orjala
globalisaatio.tilastot@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Vähittäiskaupan määrävuoosiselvitys

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2342-2955 (pdf)